

INTERAKTIV METODLAR VA ZAMONAVIY PEDAGOGIK
TEKNOLOGIYALARNING TA'LIM SIFATIGA TA'SIRI

Kuvashova Zuxra Mamanazarovna

Olmalik Shahar 1-son texnikumi o`qituvchisi

Fan: Biznes asoslari

Elektron pochta. zuhramamanazarovna12@gmail.com

Yoqubova Durdona Abdukarim qizi

Olmalik Shahar 1-son texnikumi o`qituvchisi

Fan: Matematika

Elektron pochta. dyoqubova97@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu ilmiy maqolada interaktiv metodlar va zamonaviy pedagogik texnologiyalarning ta'lim sifati hamda o'quv jarayoni samaradorligiga ta'siri keng yoritilgan. Maqolada innovatsion pedagogik yondashuvlarning o'quvchilar bilimni mustahkamlash, mustaqil fikrlashini rivojlantirish, kasbiy kompetensiyalarini shakllantirishdagi o'rni tahlil qilingan. Shuningdek, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, hamkorlikda o'qitish, muammoli ta'lim va interaktiv metodlarning afzalliklari misollar asosida ochib berilgan.

Kalit so'zlar

interaktiv metod, pedagogik texnologiya, ta'lim sifati, innovatsion ta'lim, AKT, hamkorlikda o'qitish, muammoli ta'lim, kompetensiya.

Kirish

Bugungi globallashuv davrida ta'lim tizimiga qo'yilayotgan talablar tobora ortib bormoqda. Zamonaviy jamiyat nafaqat nazariy bilimga ega, balki mustaqil fikrlay oladigan, muammolarni tezkor hal qiladigan va amaliy ko'nikmalarga ega bo'lgan mutaxassislarni talab etmoqda. Shu sababli ta'lim jarayonini zamonaviylashtirish, yangi pedagogik texnologiyalarni joriy etish dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi.

An'anaviy ta'lim tizimida o'qituvchi asosiy bilim manbai sifatida faoliyat yuritgan bo'lsa, zamonaviy pedagogik yondashuvlarda o'quvchi ta'lim jarayonining faol subyekti sifatida namoyon bo'ladi. Interaktiv metodlar aynan shu maqsadga xizmat qilib, o'quvchilarni mustaqil izlanishga, jamoa bilan ishlashga va ijodiy fikrlashga undaydi.

Bugungi kunda interaktiv metodlar va zamonaviy pedagogik texnologiyalar maktab, akademik litsey, kasb-hunar maktablari hamda oliy ta'lim muassasalarida

keng qo'llanilmoqda. Ayniqsa, kasbiy ta'limda amaliy mashg'ulotlarni interaktiv usullar bilan tashkil etish ta'lim sifatini sezilarli darajada oshirmoqda.

Interaktiv metodlarning mazmuni va mohiyati

“Interaktiv” tushunchasi ingliz tilidagi “interaction” so'zidan olingan bo'lib, “o'zaro hamkorlik”, “birgalikda harakat qilish” ma'nolarini anglatadi. Interaktiv metodlar o'qituvchi va o'quvchilar o'rtasidagi faol muloqotga asoslangan bo'lib, o'quvchilarni dars jarayonida faol qatnashishga undaydi.

Interaktiv metodlarning asosiy maqsadi – o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish, bilimlarni amaliyot bilan bog'lash va dars samaradorligini oshirishdir. Ushbu metodlarda o'quvchi tinglovchi emas, balki faol ishtirokchi sifatida namoyon bo'ladi.

Ta'lim jarayonida keng qo'llaniladigan interaktiv metodlarga quyidagilar kiradi:

- “Aqliy hujum”;
- “Klaster”;
- “FSMU”;
- “Baxs-munozara”;
- “Blits-so'rov”;
- “Rolli o'yinlar”;
- “Keys-stadi”;
- “Insert” texnologiyasi.

Mazkur metodlar o'quvchilarning:

- erkin fikrlashi;
- nutq madaniyatini rivojlantirishi;
- muammolarni hal qilish qobiliyatini shakllantirishi;
- jamoada ishlash ko'nikmasini oshirishi bilan ahamiyatlidir.

Masalan, matematika fanida “Aqliy hujum” metodidan foydalanish orqali o'quvchilar murakkab masalalarni turli usullar yordamida yechishga harakat qiladilar. Kasbiy ta'limda esa “Rolli o'yinlar” ishlab chiqarish jarayonlarini modellashtirish imkonini beradi.

Zamonaviy pedagogik texnologiyalarning ahamiyati

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar – bu ta'lim jarayonini samarali tashkil etishga xizmat qiluvchi metod, vosita va usullar tizimidir. Ularning asosiy vazifasi ta'lim sifatini oshirish, vaqtni tejash va o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini kuchaytirishdan iborat.

Bugungi kunda quyidagi pedagogik texnologiyalar keng qo'llanilmoqda:

- axborot-kommunikatsiya texnologiyalari;
- masofaviy ta'lim;
- multimedia vositalari;

Axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish ta’lim jarayonini yanada qiziqarli qiladi. Elektron darsliklar, virtual laboratoriyalar, animatsiyalar va videodarslar o‘quvchilarning mavzuni tezroq va chuqurroq o‘zlashtirishiga yordam beradi.

Masofaviy ta’lim texnologiyalari esa ta’lim olish imkoniyatlarini kengaytiradi. Ayniqsa pandemiya davrida onlayn ta’lim platformalari orqali darslarning davom ettirilishi zamonaviy texnologiyalarning naqadar muhim ekanligini ko‘rsatdi.

Interaktiv metodlarning ta’lim sifatiga ta’siri

Interaktiv metodlar ta’lim sifatini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Ular o‘quvchilarni faol fikrlashga, mustaqil qaror qabul qilishga va amaliy faoliyatga tayyorlaydi.

Birinchidan, interaktiv metodlar o‘quvchilarning darsdagi faolligini oshiradi. O‘quvchilar dars davomida savol-javob, munozara va guruh ishlari orqali bilimlarni faol o‘zlashtiradilar.

Ikkinchidan, mustaqil fikrlash va ijodkorlik rivojlanadi. Muammoli vaziyatlarni yechish orqali o‘quvchilar tahlil qilish va xulosa chiqarishga o‘rganadilar.

Uchinchidan, interaktiv metodlar kommunikativ ko‘nikmalarni rivojlantiradi. Jamoaviy ishlarda qatnashish orqali o‘quvchilar o‘z fikrini erkin bayon etish va boshqalarni tinglash madaniyatini o‘zlashtiradi.

To‘rtinchidan, amaliy ko‘nikmalar shakllanadi. Ayniqsa kasb-hunar ta’limida nazariy bilimlarni amaliyot bilan bog‘lash imkoniyati kengayadi.

Beshinchidan, o‘quvchilarning ta’limga bo‘lgan motivatsiyasi kuchayadi. Zamonaviy texnologiyalar va qiziqarli metodlar darslarni jonli va samarali tashkil etishga yordam beradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, interaktiv metodlar va zamonaviy pedagogik texnologiyalar ta’lim jarayoni samaradorligini oshirishning muhim omillaridan biri hisoblanadi. Ularning dars jarayoniga samarali tatbiq etilishi o‘quvchilarning bilish faolligini oshirish, mustaqil va tanqidiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish, ijodiy yondashuvni shakllantirish hamda nazariy bilimlarni amaliyot bilan uyg‘unlashtirish imkonini beradi.

Tadqiqot natijalari shuni ko‘rsatadiki, interfaol usullardan foydalanilgan darslarda o‘quvchilarning fanga bo‘lgan qiziqishi, ta’lim olish motivatsiyasi va o‘zlashtirish ko‘rsatkichlari sezilarli darajada yuqori bo‘ladi. Ayniqsa, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, loyiha asosida o‘qitish va kompetensiyaviy

yondashuvlarning qo'llanilishi ta'lim mazmunini boyitish bilan bir qatorda o'quvchilarni zamonaviy mehnat bozori talablariga mos ravishda tayyorlashga xizmat qiladi.

Shu bilan birga, zamonaviy pedagogdan doimiy ravishda o'z kasbiy mahoratini takomillashtirib borish, innovatsion texnologiyalarni puxta o'zlashtirish va ularni ta'lim jarayoniga maqsadli ravishda tatbiq etish talab etiladi. Zero, ta'lim sifati ko'p jihatdan pedagogning innovatsion faolligi va metodik salohiyatiga bog'liqdir.

Kelgusida ta'lim muassasalarida interaktiv metodlar va raqamli texnologiyalardan foydalanish ko'lamini yanada kengaytirish, o'qituvchilarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish hamda innovatsion ta'lim muhitini shakllantirish muhim vazifalardan biri bo'lib qoladi. Bu esa o'z navbatida intellektual salohiyati yuqori, raqobatbardosh, tashabbuskor va ijtimoiy faol kadrlarni tayyorlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Tolipov O., Usmonboyeva M. “Pedagogik texnologiyalarning nazariy asoslari”. – Toshkent, 2014.
2. Ishmuhamedov R. “Innovatsion pedagogik texnologiyalar”. – Toshkent, 2017.
3. Ziyomuhammedov B. “Pedagogika”. – Toshkent, 2010.
4. O'zbekiston Respublikasining “Ta'lim to'g'risida”gi Qonuni.
5. Mirziyoyev Sh.M. “Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi”.
6. Saidahmedov N. “Yangi pedagogik texnologiyalar”. – Toshkent, 2013.